

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20 botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

MASCARADA MUNICIPAL.

BARCELONA:—Mira, mira com m' has posat: á veure qui se'n carrega de aixó.

LO BRIGADIER VILLACAMPA.

A mort del brau adalit de la República ocorreguda en la plassa de Melilla ahont consumia la pena de presó perpétua que li fou imposada á consecuencia dels successos del 19 de setembre, ns dicta 'l deber de consagrar á la memoria del intrépit brigadier, unas quantas ratllas.

Villacampa, nèt de un general que havia figurat dignament en la gloriosa guerra de la Independencia, ingressá en l' exèrcit en qualitat de cadet, al any 1839, terminada apenas la primera guerra civil.

Sense oferirseli freqüents ocasións de donar mostrats del seu valor personal hagué d' ascendir lentament en sa carrera, fins y á tan qu' estallá la guerra de Africa. En aquella campanya sobresortí per sa intrepides, prenent part activa en las principals accións y batallas, lo qual li valgué alguns accensos guanyats per mérits de guerra.

Passá després á la Guardia Civil, manant lo terci de la ciutat de Granada y al estallar la Revolució de setembre s' adherí ab entusiasme á aquell moviment, que significava 'l triúmfo de las ideas democráticas. La guerra civil que sobrevingué poch després lo portá al Maestrat, ahont lluytant ab fortuna contra la facció guanyá l' empleo de coronel, concedintli més tart lo govern de D Amadeo de Saboya l' ascens á brigadier y 'l càrrech de governador militar de Castelló de la Plana, (4 janer 1873.)

Poch avants del pronunciamient de Sagunto fou rellevat del càrrech qu' exercia en aquella provincia. Ja sabían los

conspiradors que no havían de contar ab tan pundonorós militar, fidel á las ideas republicanas.

La restauració borbónica 'l tractá com enemich, fentlo tancar en lo castell de Bellver, desde ahont passá á la emigració.

Negantse á aprofitarse de la gracia de indult, que ofería 'l govern borbónich (1877) als militars expatriats, fou donat de baixa en las filas del exèrcit: rehabilitat algun temps després se 'l enviá de quartel á las Balears, ahont, segons sembla, conspirava seguidament, en pró dels seus ideals republicans. Sotmès á un consell de guerra y condemnat á pérdua d' empleo, reingressá novament en las filas, al any 1882, sense renunciar á sos propòsits de tota la vida.

Ocorregué l' alsament del 19 de setembre, y Villacampa, que may havia escatimat la seva persona, ni refugit cap perill, se posá al davant de las forsas sublevadas. Sabia que li anava l cap: pero no vacilá un moment, donant mostrats de gran valor y serenitat. Fracassada la intentona, caygué en poder de las forsas del govern. Tothom recorda la noblesa ab que s' entregá, avants de consentir que fós atropellat un pobre pagés que li havia donat refugi á casa seva.

Resignat á sufrir la sort del ventsut, menos afortunat que tants y tants que antes qu' ell degueren á las insurreccións militars, las més elevadas posicións, esperava la seva hora darrera ab admirable sanch freda. Alguns amichs li tentían preparada una fuga: un pare capellá que tenia ab ell una gran semblansa li havia ofert deixarli 'ls seus hàbits per escapar y quedarse á la presó en lloch sèu: tot inútil. Villacampa responia que un militar espanyol no ha de fugir may, ni davant de la mort.

A un amich que volia proporcionarli una lima pera serrar los barrots de la reixa, comprometentse á esperarli al péu de la presó ab un carro carregat de palla, sobre 'l qual podria deixarse anar sense perill, lo brigadier li va respondre:

—Gracias; no soch gimnasta.

Lo valor y la fermesa de sas conviccions corren parellas ab la potentosa serenitat ab que esperava 'l cumpliment de la sentencia de mort á que l' havia condemnat lo consell de guerra.

Sa noble filla, secundada per l' opinió pública y tal vegada per las conveniencias políticas del govern, que res hauria guanyat espurnejant de sanch lo bressol de Alfonso XIII, alcansá per fi l' indult de son pare.

Lo brigadier fou condemnat á presó perpétua: l' execució capital era reemplaçada per una mort lenta, ja que la salut del pundonorós brigadier no havia de resistir molt temps lo clima de Fernando Pío, ahont fou conduhit de primer antuvi, y més tart lo de Melilla, ahont lo trasladaren, per sentiments humanitaris, que han resultat al fi completament estérils.

Villacampa ha anat extingintse lentament, sucumbint per últim a una afecció de cor, agravada per sos sufriments y per la pérdua de la llibertat. Hasta sos darrers instants ha gosat los consols de sa bona Emilia, viu exemple de amor y pietat filial.

Si no pot olvidar lo partit republicá als homes ilustres que li consagran la fortuna, la tranquilat y l' existencia, molt menos encare ha de mirar ab indiferancia la sort dels sers que deixan al món en l' orfandat y 'l desamparo. Emilia Villacampa ha complert alts debers filials: que 'l partit republicá 'ls hi tinga en compte.

Ja ho diguerem en lo número passat y avuy hém de repetirho: la sort de Emilia Villacampa está confiada al partit republicá espanyol, qu' en materia de filantropía y de agrahiment cívich, no ha de coneixe distincions, ni maliciosos. La manera més digna de honrar la memoria del pare, consisteix en preocuparse de la sort de la filla, contribuint á las suscripcions obertas al objecte de atenuar sa inmensa desventura.

P. DEL O

os obrers tarrasencs qu' estigueren presos, victimas del caciquisme, al recobrar la llibertat han donat un manifest als seus paisans, aghrint lo que per ells ha fet Tarrassa durant sa permanencia en aquella presó.

En ell expresan ademés que 'n surten lliures de rencors y que

olvidan los agravis que se 'ls han inferit.

Un abrás als obrers tarrasencs que tal noblesa demostren. ¡Y pensar que hi havia tan empenyo en ferlos passar per criminals!... ¿Será capás de ter lo caciquisme una declaració tan franca y noble? ¿Será capás de olvidar també als que prengueren part en la última huelga, que ha sigut la causa de tots los disgustos? ¿Será capás de igualar á tothom dintre del treball, sense prevencions de cap classe? En aquest cas no seria difícil que aquella població recobrés la tranquilat que havia tingut sempre, de lo qual no podrian menos que alegrarsen totas las personas sensatas.

Cervera ha celebrat solemnement la conmemoració de l' entrada y derrota dels carlins en aquella ciutat, un fet heróich y honrós que va inspirar al malaguanyat Bartrina 'ls següents versos:

«Van aná á estudiá Cervera los carlistas catalans: la lliadó que van donarlos ja may més l' olvidarán.»

Y tan poch han olvidat aquella lliadó, que l' actual vicari de Cervera que figurava entre las forsas carlistas que atacaren la heróica ciutat, doná entenent al rector de fer un punt d' home, y 'l rector va ferlo.

Succehi que al arribar la professó cívica al cementiri, ahont descansan las victimas de aquella jornada, lo citat rector, previa la venia del arcalde, usá de la paraula, dihent en sustancia «qu' en lo successiu deixessen de fer la manifestació, ja que las victimas no necessitavan manifestacions, sino moltas missas.»

Los liberals cerverins van contestar al rector com se mereixia, per qual motiu sortí del cementiri ab un pam de nas.

Pero que 'm dispensin los liberals cerverins, si jo 'm prenh la llibertat d' esmenarlos la plana.

Al rector y al seu vicari, sobre tot, havian de dils' hi: —¿Qué voldriau vosaltres? Anar ab los carlins; causar desgracias per tot arréu, aumentar lo número dels difunts, y després, terminada la guerra dedicarvos á dir sufragis per las ánimas de las vostras victimas, á préu de tarifa? ¡Vaja, homes, qui no 'us coneigui que 'us comprí!... Si voléu pregar pels liberals difunts que moriren á las vostras mans, preguéuhi de franch, que per molt que preguéu ha de servos molt difícil obtenir lo seu perdó.»

Aixó es lo que hauriam dit al rector de Cervera y sobre tot al seu vicari, cabecilla ó ratos perduts.

L' infortunat brigadier Vil'acampa havia de ser con-

SOTA L' AYGUA

A immensa llanura del mar está tranquila; pero 'l mar es com las personas. Devegadas, quan més tranquilas semblan en apariencia, més remolins amagan en lo seu interior.

Sota aquesta superficie mansa y cristallina que 'l sol banya gratis ab lo seu resplandor, s' hi observa un bullici; una activitat extraordinaria; aquell rum rum precursor dels grans aconteixements.

Gran aconteixement es, en efecte, 'l que allí s' está preparant. Los peixos s' han enterat de la construcció del submarí de n Peral, y 's reuneixen en assamblea pera discutir l' assumpto y veure las consecuencias que la nova invenció 'ls pot portar.

Hi ha de tot: peixos grossos com en Fontrodona, xanquets com en Tort y Martorell, tortugas com en Durán y Bas, pops com en Masvidal... en fi, animals de totes categorías; tamanyos y preus.

Quan la reunió es ja prou numerosa, la ballena que, naturalment, presideix, dona un cop de qua per imposar silenci y pronuncia la frase de reglament:

—S' obrá la sessió.

S' empassa unas quantas sardinas que rodavan prop de la seva boca, y la ballena continua:

—Senyors y senyoras, es dir, peixos y peixas: Ja sabéu lo perquè de la nostra reunió Un... anava á dir un disbarat, un home d' Espanya acaba d' inventar un barco que anirá per sota l' aygua y amenassa ocasionarnos grans perjudicis. Fins ara l' interior del mar havia sigut terrenó

exclusivament nostre; pero en virtut d' aquesta novetat, la integritat nacional perilla y es precis que 'ns aprestém á la defensa. Espero, pues, que cada bestia de las aquí reunidas denará 'l seu parer sobre la maeria, exposant los recursos defensius que li semblin més oportuns.

—Demano la paraula—diu un bacallá.

—Digas.

—A mí tan se me 'n dona si s' ha inventat un barco-peix com si no s' ha inventat, perquè de tots modos lo meu porvenir sempre será la payella.

—Donchs calla y no 'ns rompis las oracions. Enrahona tú, llissara, ja que veig que 't bellugas tan.

—A mi 'm sembla que anular aquest submarí es molt fácil.

—¿Cóm?

—Ab unas quantas llissaras n' hi ha prou. No hi ha més que fer que taparli la vidriera per hont los tripulants miran, y com no sabrán hont van, s' establiran contra qualsevol roca.

—No es mala idea—respón la ballena—pero la trobo poch descissiva. ¿Y si donava la casualitat que no 's presentés cap roca? Té la paraula l' llus.

—¿Y si fessim un' altra cosa?—diu aquest.—¿No sería millor embussarlos lo canoiet per ahont respiran?

—Llus, ets molt llus. La tripulació del Peral no respira per en lloch. Portas los papers... massa mullats.

—¿No es extrany! Sota l' aygua...

—¿Fóra bromas! ¿Quí ha demanat la paraula? ¿La tunyina?

—Sí senyora, jo opino que quatre tunyinas d' abnegació, disposadas al sacrifici, bastan pera vence aquest barcot. ¿Qué més bréu que posarnos algunas de nosaltras entortolligadas á las paletas de l' hélice y ferli malbé, encara que 'ns fassi malbé á nosaltras?

—Gracias, tunyina; s' agraeix lo teu desprendiment,

pero aquest valor sería inútil. L' hélice es de acer y quedaria malament, sense causarli perjudicis.

—¿Una idea!—crida súbitament lo peix espasa.—¿Y si jo hi anés y 'l foradés y 'l clavés á pico?

—¿Ab qué? ¿ab lo morro? .. Vés, plega: no hi enténs pilota. ¿Qué 't pensas que 'l casco del Peral es de formatge d' Holanda per foradarlo aixís?

—¿Donchs diguéu—exclama consternada una sipia—que aquest barco es invencible...!

—¿Reyna Santíssima!—anyadeix un congre.—¿Ja coneix que no hi ha salvació per nosaltres!

—¿Tanta familia petita que tinch!—murmura un barat.

—¿Y jo ab la dona impedida!—ajunta un moll.

—Escoltéu—salta una palaya—la mesa que té bons quartos ¿no podria fer aquest barco á micas ab uns quantos cops de qua? ..

—Ja pensava probarho—respón la ballena,—pero no sé si 'm sortirà bé ó si hi deixaré las barbas.

En aquest moment se presenta un peixet, que arriba tot suat: es un burret molt viu.

—¿Demano la paraula!

—¿Que calli aquest burro!

—Es que vinch directament de Cádiz y he vist lo submarí...

—¿Y qué?

—Que no 'ns ha de donar cap cuydado. Es igual que un puro d' estanch. Anirá malament.

—¿Per qué hi ha d' anar?

—Perque tots hi van, ¿Qu' heu vist may cap puro d' estanch que vaji bé?

—¿Té rahó!—crida tothom, picant d' aletas ab entusiasme—¿Estém salvats!

—Aquest burro es molt sabi!—anyadeix sentenciosament la ballena.—Senyors y senyoras... ja estém llestos. S' alsá la sessió.

A. MARCH.

dubít a la sepultura en un carro. Ab grans esforços pogué conseguirse que portessen la caixa quatre paisans sobre las espatllas, y durant l' enterro, la policia vigilá tot lo trajecte, no permetent la circulació pels carrers de Melilla.

Aixís s' ha de fer quan arriban aquests cassos. ¡Guerra als difunts!...

Pero entenémnos: ¿qui es aquí 'l verdader mort? ¿Lo brigadier Villacampa ó 'l govern? ¿Las ideas que representa l' un ó las que representa l' altre?

Capitul no sé quants de la historia de la monarquia moderna.

«Lo príncep Rupert, heréu de la corona de Baviera, ha sigut atacat de un arrel de bojeria.»

«Alexandre de Battemberg, lo rey destronat de Bulgaria acaba de casarse ab una cantant d' ópera.»

«Un germá del rey destronat de Nápols va casarse a Paris ab una bailarina que tenia més edat qu' ell y un fill natural de pare desconegut, portant la seva generositat fins al extrém de reconeixé a aquest fill d' extrangis. Avuy lo ex-rey de Nápols s' oposa a que 'l tal fill, que no pot ser del seu germá, ja que quan va neixe, 'l seu germá no tenia més que 13 anys y no havia conegut a la bailarina, usi l' apellido de Borbón.»

Ab aquestas tres noticias, rigurosament auténticas, formin un ramellet y aspirin fort.

Es una manera com un' altra de fortificar las conviccions republicanas.

Es inútil que 'ls governs tractin de desviar als pobles del camí del deber y del agraïment.

A Florencia, ab motiu de representarse l' ópera *Mignon*, lo públich en massa feu expressivas manifestacions de simpatia al mestre A. Thomás, als crits de «¡Visca la Fransa!» «¡Visca la pau!»

Ja l' hora s' acosta de la gran trifulga: y ara Sr. Crispi, crispis tan com vulga.

Sembla que 'l partit republicá històrich de Barcelona ha prés resolucions importants sobre certas estafas que intentavan realitzar-se en la rectificació de las llistas electorals.

Se parla de certificats falsos per lograr l' exclusió de determinats electors y 's diu si a un conegut botiguer se li han agafat los dits a la esletxa de la porta de la més manifesta ilegalitat.

Despatx... at del ajuntament fa pochs días, es molt probable que haja de contreure relacions intimas ab los tribunals de justicia, y lo que haja de succehir ho dirán aquests, si com es natural, lo partit republicá històrich pren a pit lo fer un bon escarment.

Per avuy no dihém res més, sinó que 'ls republicans històrichs de Barcelona poden contar ab l' apoyo decidit de LA CAMPANA DE GRACIA en pro de la legalitat electoral.

Al terminarse 'l corrent any económic, lo déficit no baixará de 79 milions de pessetas.

¡Y de un any aixís ne diuhen any económic!... ¿No valdria més dirne any derrotador?

Pero senyor ¿no 's fan cada any uns pressupostos, en los quals apareixen sempre equilibrats los gastos y 'ls ingresos? ¿Cóm se comprén que mentres los primers pujan sempre, disminuixen los segons sobre lo que 's calcula?

Gran remey a aquesta falta de formalitat seria dir al ministre de Hisenda:—Tot lo que sobra será per tú; ara lo que falta ho pagarás de la tèva butxaca.

¿Qui s' hi avé a ser ministre de Hisenda ab aquestas condicions?

La *Epoca* critica durament a n' en Sagasta per haver deixat anar l' idea de reduhir l' exercit a la meytat.

«En Sagasta—diu lo periódich conservador—dona mostrars de poch fervor monárquich. ¿Mermar l' exercit? ¿Y cómo quedaria garantida la pedra angular de la patria?»

¡Magnífich!

Aquests conservadors, com lo company de Sant Antoni, no tenen desperdici.

Segons la seva teoria, encare que 'l país necessiti economias, la monarquia necessita un gran exercit. Sense moltas bayonetás perillaria la pedra angular de la patria. De manera que 's demostra per boca dels mateixos monárquichs més fervorosos, que la forma de govern més cara es la monarquia.

Gracias per l' argument: ara sols falta que 'l país contribuyent no l' olvidi.

Diumenje passat s' inauguraren en Gracia las obras de las cloacas, reforma que millorarà extraordinariament las condicions de salubritat de la vila vehina y facilitarà 'l seu desarrollo proporcionant treball a moltas familias.

L' acte 's realisá ab gran solemnitat, ab asistencia del Governador de la provincia, celebrantse després un banquet en que 's pronunciaren molts y entusiastas brindis.

LA CAMPANA, que deu lo nom que porta a la vila de Gracia, s' associa a la seva alegría y fa votés per la seva prosperitat.

CARTAS DE FORA.—A Benicarló (Valencia) hi ha un rector que vol un imperi. Ell té las nas de la població tan subjugada que no hi ha festa ni festeta que no las fassa acudir pera formar lo batalló. Ell las fa alinear per companyias, las passa en revista, las fa cantar, y no 'n vulgan més de riure.—Días endarrera se las va emprendre contra l' alcalde perque aquest havia fet tocar las campanas; pero l' alcalde que sab ahonté la mà dreta, li respongué lo que feya al cas y 'ls vehins que contemplavan l' escena tractaren a Mossen Agustí com si hagués sigut un nou Cánovas del Castillo. Conseqüencias de ficarse en camisas d' onze varas.

A Sant Hipólit de Voltregá, desde que 'l clero s' ha declarat protector dels treballadors de una fábrica, convertint la societat obrera en una especie de confraria baix l' advocació de la Verge del Carme, hi ha odís y rivalitats y passan escenas que no s' havian vist may. ¿Quin día será que cada hù 's cuidi de lo que li importa?

Uns vehins de Cervelló trobantse en lo café, cantaren un tros de ofici, y 'l rector al saberho, lluny d' estar content de que hasta en lo café 's recordessin los seus feligresos de las ceremonias religiosas, las ha empresas contra 'ls oficiants, no deixantlos bons pels gossos. Ja va dos diumenjes que 'ls bescant desde 'l péu del altar al dir la missa primera, y no content ab aixó ha arribat a dir en una reunió que 'ls lladres tenen més honra y més dignitat que aquells subjectes, y que si ell fos jutje 'ls condemnaria a mort y ell mateix executaria la sentencia.—Recomaném al rector de Cornellá que s' fassa donar una mirada pel metjes.

Cardona es la terra de la sal. Fa alguns días s' incendiaren dos pellers, un d' ells perteneixent a la masoveria del alcalde. Conseqüencia del incendi: foren detinguts dos homes y una dona, qu' eran precisament los que no fa gayre temps havian entaulat una querella de injurias contra l' indicat alcalde. Trasladats al cap de partit després de sis días de detenció se 'ls posá en llibertat, per no resultar mérits contra ells. Per lo tan ja ho saben los vehins de Cardona: cuidado a enemistarse contra l' alcalde, que ab qualsevol pretext, al home més honrat se 'l agafa y se 'l incomunica. ¿Cuán deixarà 'l caciquisme de campar pels seus respectes en aquest desventurat país?

Dilluns, 4 de mars, conmemorarà la liberal vila del Vendrell, l' aniversari de la entrada dels carlistas a aquella vila, ab major solemnitat que 'ls demés anys; celebrantse funcions teatrals, cabalgata en la que 'l coro del Cassino Circo hi cantarà una composició alusiva al acte que 's commemora, lletra del celebrat poeta D. Angel Guimerá y música del compositor Sr. Urgellés, y gran professó cívica en la que hi concorrerán totes las societats ab sos corresponents estandarís. Sabém que la colonia vendrellenca resident a Barcelona hi estará dignament representada ostentant un magnífich pendó de satí negre, brodat per varias senyoras y senyoretas vendrellencas que resideixan en aquesta ciutat.

BALL DE MÁSCARAS.

¿Som al ball? Pu's comensém a dir vritats, fent brometa, probant d' alzar la careta a alguns que tots coneixém.

Tú, marqués de pacotilla, ¿qué n' has tret de disfressarte, si no has sapigut taparte la punta de la patilla?

Tan bon punt aquí has entrat, tú mateix t' has descubert, escampant per tot un cert oloret de vanitat.

Y 'ls que t' volen comprometre diuhen als que no t' han vist: —¡Miréulo, que balla trist! ¡Es lo dallons de Ole... etc!—

¿Quin altre! No sé per qué menteixes ab tan salero... ¡Si per darrera 'l sombrero t' está sortint lo tupé!

Tota la tèva palica es inútil, perillán; los que t' están escoltant ja no t' creuhen gens ni mica.

Tú no tens més ilusió que anar sempre ab mala fé, prometre, no cumplir ré... y atracarte de turró.

Aquest sí que si tingués tant talent com fatuitat, fóra una celebritat; pero ara es tot al revés.

Mudat ab aquest llorón, quietet y ben arrupit, semblas molt més aixirit que quan vols fe 'l bravucón.

Crème, no tinguís codicia, ni vulguis fer gran paper: calla, y conténtat ab ser un príncep de la malicia.

¡Cristinal! ¿tú també vens ab la tèva campaneta? Tréute, tréute la careta, que ja t' han vist los intents.

En Canalejas m' ha dit que si ets a la Presidencia, ho deus més a la clemencia que al carinyo del partit.

Con que, si un' altra vegada vens al ball, ¿sabs desgraciat, de qué has d' anar disfressat? Pués... de gallina mullada.

Vaja, sempre seras gat: ¿quí t' fa vent aquí, pobret, ab un vestit tan morat? Vull dí un vestit tan morat? Vés cámbiatel al moment, que fas una fatxa trista. ¡Tu ray qu' ets libre-cambista y t' mudarás fácilment! Lo traje més apropiat y que no t' costará res, será un vestit ben inglés. ¡Au! ¡que t' vindrá... ni pintat!

¡Vaya un ninot, vatúa 'l món! ¿Al cap una gran cassola y a la má un sabre? ¡Hola, hola! Ja sabém quí ets, mascarón.

Has esguerrat la carrera: ab un xiquet d' afició, foras un predicador alló que 's diu de primera.

Aplicant bè l' eloquencia tindrias nom y dinés, mentres que ara no fas més que acabarnos la paciencia.

¡Ay! ¡Vestit de papallona y a las mans un balancí...! ¡Tócala, noy! S' ha de di' ets una galán persona.

Pots tení alguna flaquesa que fa riure a tot Espanya: pero al menos ningú t' guanya en presentarte ab iranquesa.

Lo unich que a mí m' encaparra, ja que tan chic has mostrat, es cóm diable no has probat de taparte bè la barra.

Prou, ja hem esbrontat bastant, ja tenim la feyna llebrat: ara que soni l' orquesta y que segueixin ballant.

C. GUMÁ.

SANGONERAS.

ANTIN papers y mentin barbas.

Los papers que han de cantar son los que va dur al Congrés en Romero Robledo, que al menos podrá dir que ha engaltat una vegada a la vida.

Se tracta de saber cóm se consum la major part del pressupost de ingresos: se tracta de averiguar

qui 's retxupa la suor copiosa dels pobres contribuyents, en un país que sent dels que pagan més, es dels que disfrutan menos la ventatja de tenir govern y administració.

Sagasta va dir que podían ferse grans economias en lo ram de guerra; pero Romero Robledo ha tingut la oportuna idea de consignar uns datos que per si sols indican més que una llarga explicació, las economias que han de ferse.

Mes deixémnos de preámbuls, y aném al grá:

Per cada 100 soldats hi ha Fransa 4 oficials y 1/2; a Alemania, 3 y 1/2; a Austria, 5.

¡A ESPANYA 16!

En un' altra forma:

Per cada oficial, hi ha Fransa, 26 soldats; a Alemania, 29; a Austria, 20.

¡A ESPANYA 5 y 1/2!!

De manera que per tot arréu podran dir: quatre soldats y un cabo, menos a Espanya que haurem de dir: quatre soldats y un oficial.

Y ara a veure cóm ha anat creixent la cantitat que 'ns costa 'l sosteniment del exercit.

Fins al any 1867, lo sosteniment de 100,000 homes costava 95 milions de pessetas. Deu anys després, lo mateix número d' homes costava 122 milions. Actualment costa 154 milions, ó sigan 59 milions més de pessetas que vint anys endarrera.

Pero hi ha més encare.

Destinats a la reserva soste Espanya en l' arma de infanteria 95 coronels, 274 comandants, 853 capítans, 1,080 tinents y 1,431 subtinents, ó sigan 3,733 oficials que no fan res més que firmar la nómina cada cap de mes. Y l' arma de caballeria sosté 14 coronels, 8 tinents coronels, 47 comandants, 125 tinents y 195 subtinents: total, 389 oficials.

Las reservas de infanteria costan 7 milions y 1/4 de pessetas y las de caballeria 1 milió y 1/2: total, 8 milions y 1/2.

Contribuyents, treballadors, productors de totes classes, recreheuvos ab aquestas datos, cada vegada que se 'us presentan los recaudadors del govern a arrancarvos l' última pesseta ó a embargarvos lo poch que teniu, si no podéu pagarla. Y si després de tan inmensos sacrificis venen y 'us diuhen que 'ls pressupostos se saldan ab grans déficits formántse la bola de neu que va creixent y rodant, benehiu a la sort que 'us fa viure en l' actual moment històrich. Després de tot, no seréu vosaltres los que patiréu més, sinó 'ls que vindrán darrera.

Per altra part, considerant l'estat brillant y relativament barato dels principals exercits estrangers comparats ab lo nostre, hauréu de convenceus de una cosa. Quan los governants fan un tractat de comers ruinós y diuen als industrials y als agricultors que 's fastidihin ó sinó que produheixin barato y bé com los estrangers, no 'ls digueu pas qu'ells administrin també com los estrangers, barato y bé, porque no 'us escoltarian. Al contrari, aquí á lo que aném es á que hi haja més oficials que soldats y més soldats que productors.

¡Pèrdis lo malalt y sálvinse las sangoneras!

P. K.

arribés á pujar á la real basseta 'l rey de las húngaras, y 'ls pochos ó molts liberals que quedessin en vida tinguessin la idea de constituir un centro ó cassino ab objecte de dedicarse tots plegats á la propaganda de las sévas ideas ¿volen ferme 'l favor de dirme que succehiria?

Me sembla á mí que 'l cassino, los liberals y hasta las taulas y las cadiras serian atropellats en nom del absolutisme que no permet ni consent sino l'obediencia cega y absoluta del bé al pastor, del burro al fraginer. Y no obstant, los liberals permetém que 'ls carlins formin tots los centros que 'ls donga la gana: permetém que 's reuneixin sempre que ho tingan per convenient: que parlin fins á desganyitarse y que usin tranquilament de aquella llibertat á qual sol nom s' esgarrifan y 's persignan com si 's parlés del diable.

Proba: la inauguració del *Centro Tradicionalista*, ahont los súbdits del R. van discurssejar á la mida del seu gust, cantant las glorias del héroe de Oroquieta, y parlant dels sacrificis que per ell han fet y tornaran á fer sempre que 'l cas se presenti.

Un detall: durant l'intermedi de la primera á la segona part, un dels concurrents se va trobar ab las butxacas buidas, promoventse ab tal motiu un alborot de primera.

Los instints carlistas no poden desmentirse ni en los moments més solemnes.

¡Llastima que no 's dongués á coneixer l'hàbil escamotejador, que l'haurian nombrat prestidigitador honorari del *Centro Tradicionalista*!

Continua en lo Congrés lo debat sobre las reformas militars, sense que 's vegi 'l final de aquest assumpto tan pesat y fastidiós.

Cada dia 'ls mateixos arguments.

Cada dia 'l mateix ranxo.

N'hi ha per embafarse.

De cóm á Alemania s'exerceix la llibertat de imprenta.

Un periódich ha publicat un article titulat *¡Uff!* Suposa l'articulista que Alemania y 'l món enter exclamarán: *¡Uff!* lo dia que 'n Bismarck deixi de ser canceller.

Aquest *¡Uff!* ha valgut una causa criminal al director del periódich.

Per últim se realisarà 'l proposit de las *distinguidas señoritas del Noticiero*; al Parch de la Ciutadela hi haurá un reservat, al qual s'hi entrarà pagant una friolera.

Lo reservat contindrà una colecció zoológica. Hi haurá lleóns y tigres; pero sobre tot ciervos y micos.

—Quina ganga per las *señolitas del Noticiedu*— deya un gomós.—*Micos y ciervos y gomosos... ¡quina ganga!*...

Un capellá modelo. Se tracta de un rector francès que després de assegurar la casa rectoral, va calarhi foch per cobrar lo seguro.

Pero la companyia asseguradora va descobrir la trafica, y avuy lo capellá incendiari esta ben assegurat. Ben assegurat á la garjola.

Lo govern espanyol sosté una policia especial ab l'encàrrech esprés de vigilar als emigrats politichs que 's troban á Fransa.

Lo sosteniment de aquesta policia costa mil duros al mes.

Lo govern es molt previsor. Gasta mil duros al mes porque no li caygan moscas revolucionarias á la escudella.

¿Qué deyan que 'n Sagasta y en Cassola no podian veure's? Donchs ja tornan á ser amichs.

Van trobarse, van somriure's, van enrahonar del arrós y avuy si hi ha á Espanya dos homes que s'aprecian, son en Cassola y en Sagasta.

Res: la cassola s'anyorava de no anar al foch y 'l cuyner ja estava cansat de no servirse sino de l'olla.

Disfressas que recomano á certas personas que de segur assistirán al ball dels artistas que ha d'efectuarse 'l próxim dilluns, y en lo qual lo disfrás es obligatori:

- D. Francisco de Paula, de cuyner.
- En Joanet Sol y Ortega, de tarugo.
- D. Camilo Fabra, d'ampolla de vi de Alella.
- L'ex-regidor Despax, de Llus.
- Y D. Manuel Giróna, de Juhéu.

Lo convent de Pares agustins de Valencia de D. Juan ha sigut objecte de un robo, desapareixent de la caixa uns 7,000 duros.

¡Pobres frares!

Els no tenen res: viuen de limosnas... y si se 'ls troban reconets de 7,000 duros, no es que disfrutin d'ells... res d'aixó: los treuhen de la circulació per evitar la perdicció de molts ánimas. ¿Y donchs que 's figuraven?

XARADA.

—Ramonet, tens un misteri qu'encendréu aquest fanal?
—Noy, los mistos que jo gasto son de *hu-dos* no 't servirán; més si 'n vols alguna capsa puja á dalt de la *hu-total* y damunt de la tauleta estich cert que 'n trobarás.

TRENCA-CLOSCAS.

A FÈ RUIZ VALLS
DE OLONA.

RODA.

Formar ab aquestas lletas lo títul de un aplaudit drama castellá.

COTORRA DE VILANOVA.

GEROGLÍFICH.

∴ +
COCO
III

— en —

S. PITARRETA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans J. Uson, Cap de Fusta, A. Cassadias, B. B. P. P. Lucas, J. Mora, J. S., J. O. (a) Pamparruga, Planas, Paco y Mandria, C. Gos Oliba, V. Mata la C., Pau, K. Novas del K. Stell, Noy XIX, J. Roig Codorní, y O. Pera Buía:—Lo que 'ns envian no fa casa.

Ciudadans Maginet Petit, Moviment Continuo, Anton Ansublanca, J. Staramsa, Pepet d' Espugas, Mayet, A. Mara y B., J. Almadiv, Quatre burots, Un Choricero, Católich, E. Bort y Bonet, J. T. Anguila, Angel de la Guarda, Dalmau de Roda y Moix:—Insertaréu alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá J. F. (Barcelona). No podém parlarne: hi ha una lley-bona ó dolenta, no ho discutim—que prohibeix los disfressos religiosos—Ros Toll: L'agrabim lo patriólich recort; pero tinga en compte que sempre 'ns trobém ab los mateixos inconvenients: ja falta d'espay.—Ramonet R.: Rebut lo que 'ns envia: s'ha desculdat de remetre la solució de la xarada.—J. Sarrerac: Es molt fluixeta.—E. V. Es una mica forsat.—R. Roura: La poesia va bé pero ¡es tan seria!—J. Abril Virgili: Insertaréu molta cosa de lo que 'ns remet.—R. Bertran: No 'ns acaba de fé 'l pés.—J. Soler: L'assumpto es massa local y de la manera que vosté 'l presenta la majoria dels lectors no l'entendrian.—C. Sazrista: Es incorrecte y ademés té poca novetat.—A. Pina: Lo sonet va molt bé.—J. P. (Palleja):—Ns informarem sobre lo que 'ns diu.—J. M. Riusec: Es molt incorrecte.—Jo y Tú: L'hi agrahim la bona intenció; pero no pot insertarse.—Pere Galindayna: Es molt fluix.—R. Xinxola: La traducció va millor que l'original.—Fonio Dedin: Rebut lo que 'ns envia y enterats de lo que 'ns diu.—Tranquil: Lo sonet es molt rípiós.—R. Rocaveri: Encare necessita reformas.—J. A. R.: Aquell *«empatxo»* de l'última quintilla es un rípi com una casa.—B. Tripas: No serveix per incorrecte: la idea final esta bé; pero 'l o "o es pr" entable.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

En vista dels molts desafios que 's provocan en lo Congrés, sera necessari establir

una sala d' esgrima per prepararlos;

y un restaurant de primera per resóldre'ls.